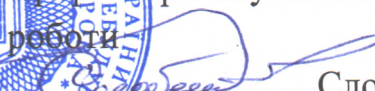

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова
Навчально-науковий гуманітарний інститут
Кафедра журналістики, реклами і PR-технологій

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної
роботи

 Слободян С. О.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Program of the Discipline

ПРАВОВІ ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
Legal Basis of Professional Activity

рівень вищої освіти	_____ перший (бакалаврський) _____
тип дисципліни	_____ вибіркова _____
мова викладання	_____ українська _____

Миколаїв – 2023 р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Правові основи професійної діяльності» є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузі знань 06 Журналістика 061 Журналістика, освітня програма Реклама і зв'язки з громадськістю

«04» вересня 2023 року. 13 с.

Розробник: Гузенко С.В., кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики, реклами і PR-технологій.

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Правові основи професійної діяльності» розглянуто на засіданні кафедри журналістики, реклами і PR-технологій

Протокол № 2 від «05» вересня 2023 р.

Завідувач кафедри

Філатова О. С.

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Правові основи професійної діяльності» розглянуто Науково-методичною комісією Навчально-наукового гуманітарного інституту

Протокол № 4 від «15» листопада 2023 р.

Голова

Бобіна О. В.

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Правові основи професійної діяльності» погоджено з навчальним відділом

Начальник відділу

Лабарткава А. В.

Робоча програма навчальної дисципліни «Правові основи професійної діяльності» затверджено Навчально-методичною радою НУК

Протокол № 9 від «22» листопада 2023 р.

Голова НМР НУК

Слободян С. О.

© НУК, 2023

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1. Опис навчальної дисципліни.....	5
2. Мета вивчення навчальної дисципліни	5
3. Передумови для вивчення дисципліни.....	6
4. Очікувані результати навчання	6
5. Програма навчальної дисципліни	6
6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування	9
7. Форми поточного та підсумкового контролю	9
8. Критерії оцінювання результатів навчання	11
9. Рекомендовані джерела інформації	12

ВСТУП

Анотація

Навчальний курс «Правові основи професійної діяльності» зорієнтований на поглиблення, розширення та систематизацію раніше здобутих знань з інформаційного права, вироблення аналітичних навиків щодо самостійного розв'язання практичних проблем, пов'язаних із діяльністю засобів масової інформації, реклами, діяльності журналістів, а також щодо правильного застосування норм законодавства у цій сфері..

Предметом вивчення навчальної дисципліни є проблематика правового регулювання медіа ресурсів в Україні та основні положення нормативно-правових актів у цій сфері.

Ключові слова: медіаправо, інформація, правові засади, відповідальність, соціальний захист журналіста.

Abstract

The training course «Legal Foundations of Professional Activities» is focused on deepening, expanding and systematizing previously acquired knowledge in information law, developing analytical skills for independently solving practical problems related to the activities of the media, advertising, the activities of journalists, as well as regarding the correct application of legal norms in this domain.

The subject of study of the academic discipline is the problems of legal regulation of media resources in Ukraine and the main provisions of regulatory legal acts in this area.

Keywords: media law, information, legal principles, responsibility of journalists, social protection of journalists.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 06 Журналістика	Обов'язкова	
Модулів – 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		4-й	4-й
Електронний адрес РПНД на сайті Університету	Спеціальність 061 Журналістика Освітня програма «Реклама і зв'язки з громадськістю»	Семестр	
Загальна кількість годин – 120		7-й	7-й
		Лекцій	
		15 год.	6 год.
		Семінарські	
		30 год.	10 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3; самостійної роботи студента – 5;	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Самостійна робота	
		75 год.	104 год.
		Вид контролю: екзамен	
		Форма контролю: комбінована	

2. МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни «Правові основи професійної діяльності» є поглиблення, розширення та систематизація раніше здобутих знань з інформаційного права, вироблення аналітичних навиків щодо самостійного розв'язання практичних проблем, пов'язаних із діяльністю засобів масової інформації, реклами, діяльності журналістів та ін., а також щодо правильного застосування норм законодавства у цій сфері..

Серед завдань вивчення дисципліни – формування необхідних теоретичних знань і практичних навиків, які дозволять розв'язувати комплексні проблеми у галузі професійної та дослідницької діяльності у контексті формування оптимальних форм правової охорони суб'єктів інформаційного права та набуття практичних навичок для вирішення конкретних спорів, що в подальшому стане цінним інструментом під час виконання професійних обов'язків, у ознайомленні студентів з проблематикою правового регулювання медіа ресурсів в Україні та з нормативно-правовими актами у цій сфері.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Правові основи професійної діяльності» є формування у студентів відповідно до освітньої програми таких компетентностей:

- ЗК02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності
- ЗК03. Здатність бути критичним і самокритичним
- ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
- ЗК05. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій
- ЗК08. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями

- ЗК09. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

- ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

- ЗК11. Здатність спілкуватися державною мовою

- ФК06. Здатність до провадження безпечної медіа діяльності

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами для вивчення дисципліни є: оволодіння студентами базовими знаннями з предметів, що викладаються; актуалізація знань студентів з дисциплін «Права людини та їх захист в сучасних реаліях / Право. Держава. Суспільство», «Теорія та історія соціальних комунікацій».

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів таких результатів навчання:

- ПР04. Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел

- ПР09. Оцінювати діяльність колег як носіїв прав і обов'язків членів суспільства, представників громадянського суспільства

- ПР10. Оцінювати діяльність колег з точки зору зберігання та примноження суспільних і культурних цінностей і досягнень

- ПР11. Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою

- ПР18. Використовувати необхідні знання й технології для виходу з кризових комунікаційних ситуацій на засадах толерантності, діалогу й співробітництва

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Медіаправо. Інформаційні відносини. Інформація

Тема 1. Медіаправо: поняття та основні терміни

Медіаправо: поняття, ознаки, загальна характеристика. Джерела медіаправа. Предмет та методи правового регулювання медіаправа

Література: [2, 9-27], [4, 7-10].

Тема 2. Інформаційні відносини.

Поняття, ознаки, види інформаційних відносин. Суб'єкти інформаційних відносин. Інформація як об'єкт інформаційних відносин. Право на інформацію та гарантії його забезпечення. Види інформації. Режими інформації. Регулювання доступу до публічної інформації. Відповідальність за порушення законодавства про інформацію.

Література: [3, 10-15].

Тема 3. Право на інформацію

Зміст права на інформацію. Доступ до інформації: відкритої, з обмеженим доступом, конфіденційної, службової, інформації, що містить державну таємницю. Доступ до публічної інформації. Гарантії та принципи забезпечення права на доступ до публічної інформації. Доступ до інформації про особу. Реалізація права на доступ до інформації за інформаційним запитом. Захист персональних даних. Відповідальність за поширення неправдивої інформації про фізичну особу, підприємця, юридичну особу. Спростування неправдивої інформації. Відшкодування моральної шкоди

Література:[2, 27-38, 77-95]

Змістовий модуль 2. Правові основи діяльності медіа і суспільних медіа в Україні

Тема 4. Правові основи діяльності медіа в Україні

Організація діяльності медіа. Право на заснування аудіовізуального, друкованого, онлайн-медіа. Державна реєстрація медіа. Статут. Органи та посадові особи медіа. Відповідальність за порушення в медіа.

Література:[3, 115-125]

Тема 5. Правові основи діяльності суспільних медіа України.

Правове положення «Національної суспільної телерадіокомпанії України» (НСТУ). Основні завдання НСТУ. Статут НСТУ. Наглядова рада НСТУ. Правління НСТУ. Ревізійна комісія НСТУ.

Література:[3, 36-44].

Тема 6. Правовий статус журналіста

Конституційно-правові норми журналістської діяльності. Міжнародні норми журналістської діяльності. Права журналіста при виконанні службових обов'язків. Обов'язки журналіста. Гарантії діяльності засобів масової інформації та журналістів. Охорона та захист журналіста при виконанні службових обов'язків. Відповідальність за посягання на життя і здоров'я журналіста. Відповідальність журналіста за завдану ним моральну шкоду. Рішення Європейського суду з прав людини щодо свободи вираження поглядів.

Література: [1, 72-116]

Змістовий модуль 3. Правове регулювання рекламної і видавничої діяльності

Тема 7. Реклама в інформаційних відносинах

Правове регулювання рекламної діяльності в Україні. Принципи реклами. Загальні вимоги до реклами. Реклама на телебаченні, радіо, у друкованих засобах масової інформації. Відповідальність за порушення законодавства про рекламу.

Література:[4, 17-56].

Тема 8. Законодавче регулювання видавничої справи в Україні

Організація і здійснення видавничої справи. Правове положення замовників та видавців. Права та обов'язки видавців. Розповсюдження видавничої продукції. Обмеження права у видавничій справі. Припинення діяльності суб'єкта видавничої справи. Відповідальність суб'єкта видавничої справи. Книжкова палата України/

Література: [1, 80-96].

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	с	с.р.		л	с	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Модуль 1. Правові основи професійної діяльності								
Змістовий модуль 1. Медіаправо. Інформаційні відносини. Інформація								
Тема 1. Медіаправо: поняття та основні терміни	10	2	4	4	10	2	–	8
Тема 2. Інформаційні відносини	10	2	4	4	10	–	2	8
Тема 3. Право на інформацію	10	2	4	4	10	–	2	8
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	30	6	12	12	30	2	4	24
Змістовий модуль 2. Правові основи діяльності медіа і суспільних медіа в Україні								
Тема 4. Правові основи діяльності медіа в Україні	15	2	4	9	15	2	–	13
Тема 5. Правові основи діяльності суспільних медіа України	15	1	2	12	15	–	2	13
Тема 6. Правовий статус журналіста	30	2	4	24	30	–	2	28
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	60	5	10	45	60	2	4	54
Змістовий модуль 3. Правове регулювання рекламної і видавничої діяльності								
Тема 7. Реклама в інформаційних відносинах	15	2	4	9	15	–	2	13
Тема 8. Законодавче регулювання видавничої справи в Україні	15	2	4	9	15	2	–	13
<i>Разом за змістовим модулем 3</i>	30	4	8	18	30	2	2	26
Разом за курсом	120	15	30	75	120	6	10	104

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Медіаправо: поняття та основні терміни	4	–
2	Інформаційні відносини	4	2
3	Право на інформацію	4	2
4	Правові основи діяльності медіа в Україні	4	–
5	Правові основи діяльності суспільних медіа України	2	2
6	Правовий статус журналіста	4	2
7	Реклама в інформаційних відносинах	4	2
8	Законодавче регулювання видавничої справи в Україні	4	–
Разом		30	10

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до практичних занять – *2-4 год./1 заняття*;
- виконання практичних завдань протягом семестру – *2-4 год./1 заняття*;
- написання есе, власних текстів, аналітичний огляд – *мінімум 5 годин на 1 роботу*;
- підготовка до контрольних заходів – *5 год. на 1 захід*.

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Підготовка до практичних занять	30	30
2	Виконання практичних завдань	20	30
3	Написання есе, власних текстів, аналітичний огляд	20	30
4	Підготовка до контрольної роботи	5	14
<i>Разом</i>		75	104

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ, ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ТА МЕТОДИ ЇХ ДЕМОНСТРУВАННЯ

Методи навчання:

- пояснювально-ілюстративний метод;
- проблемного викладу;
- частково-пошуковий.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання виступають:

- усні відповіді;
- практичні завдання;
- контрольна робота.

7. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету. Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки з поточного контролю. У кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок. У проміжних оцінках студент може набрати до 100 балів.

Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру (активність, участь в дискусіях; виконання завдань та інше).

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних робіт. Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній з позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Питома вага заключного екзамену в загальній системі оцінювання – 40 балів. Право здавати заключний екзамен надається студенту, якій з урахуванням отриманих балів проміжних оцінок і заключного екзамену може набрати разом не менше 60 балів. Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок і оцінки екзамену.

Екзамен відбувається у усній формі шляхом відповіді на 2 питання екзаменаційного білету. За відповідь на кожне питання студент може отримати максимум 20 балів.

Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їх оцінювання

Відповіді на практичних заняттях	Критерії оцінювання
2	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міждисциплінарні зв'язки, містить аргументовані висновки
1	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована
0	Студент не дає відповіді
<i>Максимальна оцінка студента за даний компонент програми 30 (15 тем по 2 бали).</i>	

Виконання практичних завдань, есе, власних текстів, аналітичний огляд	Критерії оцінювання
2	Завдання виконано правильно, повно, логічно, текст містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використано міждисциплінарні зв'язки, представлено аргументовані висновки
1	Завдання виконано частково правильно, є неточності, недостатньо обґрунтована думка
0	Студент не виконав завдання
<i>Максимальна оцінка студента за даний компонент програми 30 (15 тем по 2 бали).</i>	

Контрольна робота (письмово)	Критерії оцінювання
30-40	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міждисциплінарні зв'язки, містить аргументовані висновки
20-29	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу
11-19	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована
1-10	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовується неправильна термінологія.
0	Студент не дає відповіді
<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 24 бали</i>	

Екзамен	Критерії оцінювання
17-20	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міждисциплінарні зв'язки, містить аргументовані висновки
12-16	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу
8-11	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована
5-7	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовується неправильна термінологія.
1-4	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована
0	Студент не дає відповіді
Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 40 балів (по 20 балів за відповідь за одне питання)	

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Відповіді на практичних заняттях	15x2 бали = 30 балів	5x2 бали = 10 балів
Виконання практичних завдань, есе, власних текстів, аналітичний огляд	15x2 бали = 30 балів	5x2 бали = 10 балів
Контрольна робота (письмово)	–	40
Екзамен	40	40
Всього	100	100

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ1	Т1	Відповіді на практичних заняттях	2x2=4		–
		Виконання практичних завдань, есе, власних текстів, аналітичний огляд	2x2=4		
	Т2	Відповіді на практичних заняттях	2x2=4	Відповіді на практичних заняттях	2
		Виконання практичних завдань, есе, власних текстів, аналітичний огляд	2x2=4	Виконання практичних завдань, есе, власних текстів, аналітичний огляд	2
	Т3	Відповіді на практичних заняттях	2x2=4	Відповіді на практичних заняттях	2
		Виконання практичних завдань, есе, власних текстів, аналітичний огляд	2x2=4	Виконання практичних завдань, есе, власних текстів, аналітичний огляд	2

		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ2	Т4	Відповіді на практичних заняттях	2х2=4		
		Виконання практичних завдань, есе, власних текстів, аналітичний огляд	2х2=4		
	Т5	Відповіді на практичних заняттях	1х2=4	Відповіді на практичних заняттях	2
		Виконання практичних завдань, есе, власних текстів, аналітичний огляд	1х2=4	Виконання практичних завдань, есе, власних текстів, аналітичний огляд	2
	Т6	Відповіді на практичних заняттях	2х2=4	Відповіді на практичних заняттях	2
		Виконання практичних завдань, есе, власних текстів, аналітичний огляд	2х2=4	Виконання практичних завдань, есе, власних текстів, аналітичний огляд	2
ЗМ3	Т7	Відповіді на практичних заняттях	2х2=4	Відповіді на практичних заняттях	2
		Виконання практичних завдань, есе, власних текстів, аналітичний огляд	2х2=4	Виконання практичних завдань, есе, власних текстів, аналітичний огляд	2
	Т8	Відповіді на практичних заняттях	2х2=4		
		Виконання практичних завдань, есе, власних текстів, аналітичний огляд	2х2=4		
Контрольна робота (письмово)			—		40
Підсумковий контроль (Екзамен)			40		40
Сума			100		100

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Куліш А. М. Інформаційне право України : навчальний посібник. Суми : Сумський державний університет, 2016.
2. Кормич Б. А. Інформаційне право. Підручник. Харків: БУРУН і К., 2011.
3. Бабич Н. Еннан Р. Є. Медіаправо : навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем спеціальності «Журналістика». Одеса : НУ "ОЮА", 2020.
4. Еннан Р. Є. Правові засади рекламної діяльності: навчально-методичний посібник. Одеса, 2020.

Допоміжна література

1. Брижко В. Методологічні та правові засади упорядкування інформаційних відносин: монографія К. : ТОВ "ПанТот", 2009 р. 415 с.
2. Грищенко І. Інститути дифамації та оціночних суджень і українське законодавство щодо захисту честі, гідності та ділової репутації фізичної особи *Вісник*

Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. 2015. №1 (6). С. 8-13.

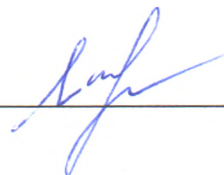
3. Гуз А.М. Історія захисту інформації в Україні та провідних країнах світу: Навчальний посібник К.: КНТ, 2007. 260 с.
4. Етичні засади роботи журналіста: західний досвід. К.: ІМІ, МО захисту свободи слова «Репортери без кордонів», 2002. 80 с.
5. Європейські стандарти у галузі суспільного мовлення
<http://medialaw.org.ua/library/yevropejski-standarty-u-galuzi-suspilnogo-movlennya/>

Інформаційні ресурси в інтернет

Нормативні акти

1. Про Суспільне телебачення і радіомовлення України: Закон України від 17.04.2014.
2. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011.
3. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010.
4. Про захист суспільної моралі: Закон України від 20.11.2003.
5. Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації: Закон України від 23.09.1997.
6. Про державну підтримку медіа та соціальний захист журналістів: Закон України від 23.09.1997.
7. Про медіа: Закон України від 23.12.2022
8. Про видавничу справу: Закон України від 05.06.1997.
9. Про рекламу: Закон України від 03.07.1996.
10. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992.
11. Положення про забезпечення доступу до публічної інформації у Міністерстві освіти і науки України: затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 04.09.2014.

Розробник програми

 С. В. Гузенко